

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE FORBASY
NA ROKY 2021 - 2027**

O B S A H

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE

1 ÚVOD

2 ANALYTICKÁ ČASŤ	5
2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	5
2.2 SYMBOLY OBCE	5
2.3 HISTÓRIA OBCE	6
2.3.1 Pamiatky v obci	7
2.4 GEOGRAFICKÉ ÚDAJE A PRÍRODNÉ DANOSTI	8
2.4.1 Chránené vtáčie územie	11
2.5 OBYVATELSTVO A DEMOGRAFICKÁ SITUÁCIA	11
2.5.1 Významné osobnosti obce – rodáci a osobnosti pôsobiace na území obce	19
2.6 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	19
2.6.1 Technická infraštruktúra	19
2.7 SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	20
2.8 VZDELÁVANIE, KULTÚRA A CESTOVNÝ RUCH	21
2.8.1 Výchova a vzdelávanie	21
2.8.2 Kultúra	21
2.8.3 Cestovný ruch	21
2.9 Životné prostredie	22
3 SWOT ANALÝZA	23
3.1 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	23
3.2 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	24
3.3 INFRAŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU	24
3.4 INFRAŠTRUKTÚRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	25
4 STRATEGICKÁ ČASŤ	26
5 REALIZAČNÁ ČASŤ	29
5.1 AKČNÝ PLÁN	29
6 PROGRAMOVÁ ČASŤ	31
7 FINANČNÁ ČASŤ	33
8 ZÁVER	37
9 POUŽITÉ ZDROJE	38

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE

Vážení spoluobčania a priaznivci našej obce.

Obec Forbasy sa chce aktívne podieľať na čerpaní pomoci, ktorú Európska únia poskytuje. Úlohou programu je načrtnúť a prehľadne zhrnúť plánované rozvojové kroky našej obce v ďalších rokoch.

Naša obec je obcou s bohatou históriou, pozitívnou prítomnosťou, no našim hlavným zreteľom je najmä sľubne sa vyvíjajúcu budúcnosť. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja má ambíciu byť východiskovým dokumentom pri realizácii komplexných riešení problémov v rôznych oblastiach života tejto budúcnosti. Konkretizuje strategické ciele a rozvojové aktivity vo forme konkrétnych opatrení a projektov, určuje ich nositeľov a navrhuje spôsob financovania a implementácie.

Cieľom našej samosprávy je, aby sa vo Forbasoch vytvorilo atraktívne, otvorené, partnerské, progresívne a sociálne zdravé prostredie. Aby to bola konkurencie schopná obec s modernou infraštruktúrou, trvalo udržateľným ekonomickým rastom, s obyvateľstvom aktívne participujúcim na jeho rozvoji a vysokou kvalitou životného prostredia.

Chceme v našej obci postupne, prirodzene a proporcionálne rozvíjať všetky oblasti života so základným cieľom zlepšiť kvalitu života všetkých obyvateľov, aby sme dosiahli úroveň hodnú európskej obce.

Práve preto Vám predkladáme Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Forbasy na roky 2021 – 2027.

Tento priestor chcem využiť aj ako poďakovanie všetkým občanom našej obce, za dobre vykonanú prácu a spolupatričnosť v skrášľovaní, zveľaďovaní a vytváraní podmienok pre spokojný a krajší život v našej obci. Mojm želaním je, aby dosahovali úspechy a spokojnosť v každodennom osobnom a pracovnom živote.

V nadchádzajúcom období nás čaká množstvo práce. Vždy sa nájdu veci, ktoré je potrebné zlepšiť a budovať. Sústrediť sa chceme na hľadanie nových zdrojov financovania pre potreby obce.

Dúfam v aktívnu podporu a spoluprácu všetkých občanov, podnikateľských subjektov ako i organizácií obce pri skvalitňovaní podmienok života našich občanov.

Ďakujem za dôveru.

Michal Hanečák
starosta obce

1 ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce FORBASY je strednodobým rozvojovým dokumentom v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodiky inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií schválenou uznesením vlády SR č.197/2017 a nadradenými programovými dokumentami, ktorý určuje komplexnú predstavu o budúcnosti rozvoja obce. Zohľadňuje ciele a priority a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu a obce.

Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Forbasy sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Na roky 2021 až 2027 s dlhodobým výhľadom do roku 2030 má za úlohu predostrieť smerovanie tejto obce k vyváženému rastu a jej snahu o dosiahnutie čo najpozitívnejšieho efektu budúcich zmien. Zakomponovali sme do tohto dokumentu najvýraznejšie potreby a riešenia problémov každodenného života našich obyvateľov.

Garantom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je starosta obce, obecná samospráva, užívateľmi programu sú všetci občania, podnikatelia, súčasné a budúce organizácie v obci. Realizácia Programu rozvoja obce je podmienkou zlepšenia kvality života obyvateľov obce, ktorí tu nie sú postavení do pasívnej úlohy, ale aj ako partneri. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce sa tvoril v roku 2021.

Vypracovaním programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obec napĺňa jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže obec v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Hlavným cieľom tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť obce, najmä vytvoriť podmienky pre udržateľný rozvoj obce.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

V analytickej časti sa rozoberá komplexná analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia. Rozoberá sa podľa oblastí života obce.

2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Identifikačné údaje obce

Názov: Forbasy

Sídlo: Forbasy 40

IČO: 00329851

Štatutárny zástupca: Michal Hanečák, starosta obce

e-mail: oufobasy@slnet.sk

webová stránka: www.forbasy.eu

2.2 SYMBOLY OBCE

Symbody obce sú zaevidované v heraldickom registri MV SR pod číslom sign. F-5/96.

Erb obce

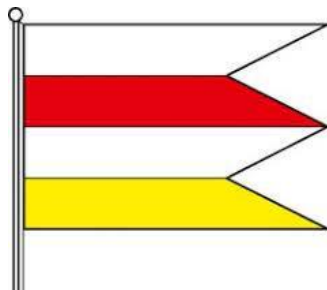
Erb obce Forbasy tvorí zo spodného okraja červeného štítu vyrastajúca striebroodetá, do zlatého striebronimbá zlatovlasá svätica - svätá Dorota so zopätými rukami.

Vlajka obce

Vlajka obce Forbasy má podobu štyroch pozdĺžnych pruhov bieleho, červeného, bieleho a žltého.

Vlajka má pomer strán 2 : 3 ukončená je tromi cípmi, t. j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť pruhov na vlajke je daná farbami obecného erbu.

Pečať obce

Pečať obce Forbasy je kruhová. Vo vnútornom kruhu ju tvorí postava stojacej sv. Doroty so zopätými rukami. V spodnej časti kruhu je umiestnený nápis Obec Forbasy.

2.3 HISTÓRIA OBCE

Obec Forbasy sa prvýkrát spomína v listine z roku 1311 ako Fyrbaz, ktorú ostrihomský arcibiskup Tomáš dal obyvateľom Hniezdneho a Forbás (Gynisna et Fybraz) také práva v cirkevných záležitostiach, aké mali Sasi a zároveň povinnosť platiť desiatok podľa nemeckého zvyku.

Z listiny možno usudzovať, že Forbasy boli staršou kráľovskou osadou Ľubovnianskeho panstva, ktorú na prelome 13. a 14. tvorili nemeckí kolonisti. V odpise donačnej listiny uhorského kráľa Žigmunda Luxemburského z roku 1408 sú Furbas (Forbasy) uvádzané už ako dedina, darovaná Imrichovi z Perína. Územie obce v rokoch 1412-1772 patrilo medzi 16 spišských miest daných do poľského zálohu.

Historické názvy obce:	1311	Fyrhaz
	1408	Furbas
	1808	Forbasy, Forbasz
	1863	Forbász
	1886	Forbasz
	1907	Poprádfalu
	1920	Forbasy

Z historických záznamov je známe, že obec mala v roku 1553 jedenásť usadlostí. V roku 1828 stálo v obci 62 domov, v ktorých bývalo 451 obyvateľov. Počas prvej Československej republiky bola poľnohospodárskou obcou, obyvatelia pracovali na poliach, pestovali obilie a iné rýchlorastúce plodiny. Mužská časť obyvateľstva Forbás si často privyrábala murárčinou a tesárstvom. Nejedyn obyvatel' obce emigroval so svojou rodinou do Ameriky. Prácu si hľadali obyvatelia aj v priemyselných podnikoch neďaleko svojho bydliska, a to hlavne v blízkej Starej Ľubovni, vo Svite, či Košiciach.

Tragickým rokom obce sa javí rok 1927, kedy výrazná časť obce vyhorela.

Do roku 1968 obec patrila pod okres Poprad, potom pod okres Stará Ľubovňa.

V súčasnosti má obec 130 domácností so 458 obyvateľmi. Forbasy sa vyznačujú typickou ulicovou zástavbou s murovanými domami štítom a priečeliami orientovanými na ulicu.

Dedina bola a doteraz je známa hlavne fašiangovými zvykmi, ulahodila milovníkov minerálnych vôd železitým prameňom, domácimi zvaným Ščava.

2.3.1 Pamiatky v obci

Národnou kultúrnou pamiatkou v obci je rímskokatolícky kostol sv. Doroty, postavený v roku 1730.

Zaužívaný názov národnej kultúrnej pamiatky:	kostol sv. Doroty
Dátum vyhl. za KP:	01.01.1988
Číslo rozhodnutia:	R-ONV ST. ĽUBOVNA 165/87
V ÚZPF je pod číslom rozhodnutia:	10103/1

V strede hlavného oltára sa nachádzala socha sv. Doroty, vedľa sochy sv. Apolónie a sv. Barbory. Hlavnou časťou druhého oltára bol obraz Čenstochovskej Panny Márie. Tretím oltárom bol oltárom slávnej Kristovej tváre.

Vo veži kostola sa nachádzali dva zvony. Veľký zvon bol z roku 1752, na ktorom bol nápis: „Ježiš Nazaretský, kráľ Židovský“. Menší zvon bol z roku 1753 a mal nápis: Ježiš, Mária, Jozef“.

Najstaršou kultúrnou pamiatkou v kostole je baroková plastika Krista na kríži z roku 1721.

Zdroj: OcÚ

V obci Forbasy sa nachádzajú tieto kaplnky:

- ✓ Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie (1790) – pri vstupe do obce
- ✓ Kaplnka sv. Jána Nepomuckého bola postavená farárom Gregorom Jánom Lojeckým (1711-1761). Stojí za obcou vedľa poľnej cesty smerom na Míľavu.

Rozsiahla rekonštrukcia kostola bola urobená v roku 1997.

2.4 GEOGRAFICKÉ ÚDAJE A PRÍRODNÉ DANOSTI

Geografická poloha obce: Forbasy ležia na severovýchodných svahoch Levočských vrchov. Chotár je pahorkovitý a vrchovinný. Sčasti je zalesnený, ostatné pozemky sú pastviny, lúky a orná pôda.

Susedné mestá a obce: Mesto Stará Ľubovňa je vzdialené od obce Forbasy asi 6 km. Spojenie s mestom je železničnou dopravou, čo obyvatelia obce často využívajú, prípadne autobusom.

Veľmi blízkou susednou obcou je obec Hniezdne, ďalšie obce Nižné Ružbachy, Lacková, Jarabina, Litmanová, Nová Ľubovňa. Starostovia týchto obcí si často pomáhajú, spolupracujú pri riešení rôznych problémov a spoločne nachádzajú východiská.

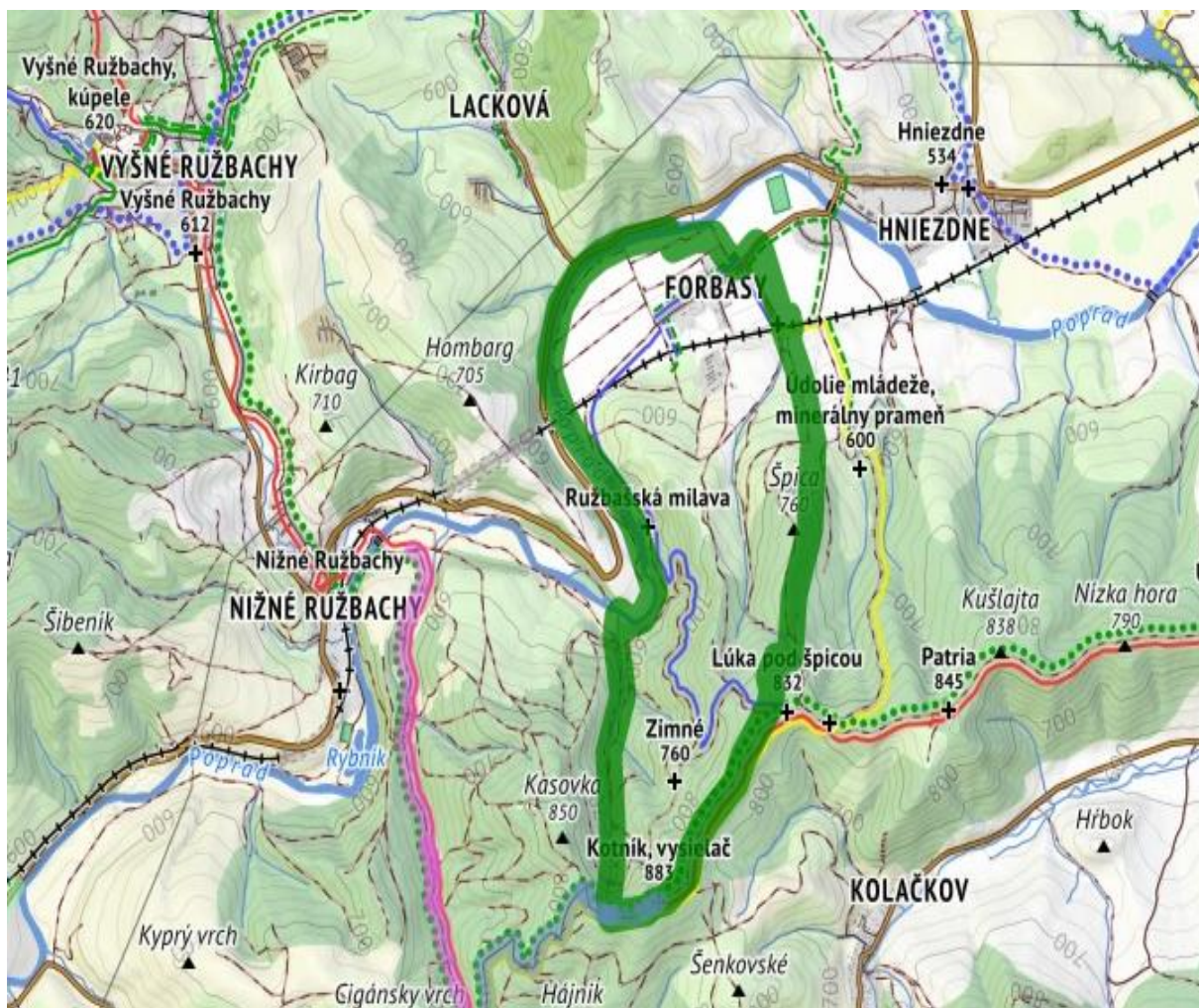

Z hľadiska geomorfologického členenia sa okres Stará Ľubovňa radí do sústavy Alpskohimalájskej, podsústavy Karpaty:

a) provincie Západné Karpaty, subprovincie Vonkajšie západné Karpaty, oblasti Východné Beskydy (celok Čergov, Ľubovnianska vrchovina a Pieniny) a Podhôľno - magurskej oblasti (celok Levočské vrchy, Spišsko-šarišské medzihorie, Spišská Magura)

b) provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne západné Karpaty, Fatranskotatranská oblasť (Podtatranská kotlina)

Mapa Forbasy

Zdroj: OcÚ

Katastrálne územie patrí do oblasti Podhôľno-magurskej, celku Spišská Magura a má charakter podhorského a pahorkatinového územia. Je to atraktívne zdravé prírodné prostredie, ktoré je potrebné zachovávať pre budúce generácie.

Využitie tohto územia je v prevažnej miere na poľnohospodárske účely, rozvoj turistiky, agroturistiky a vidieckej rekreácie.

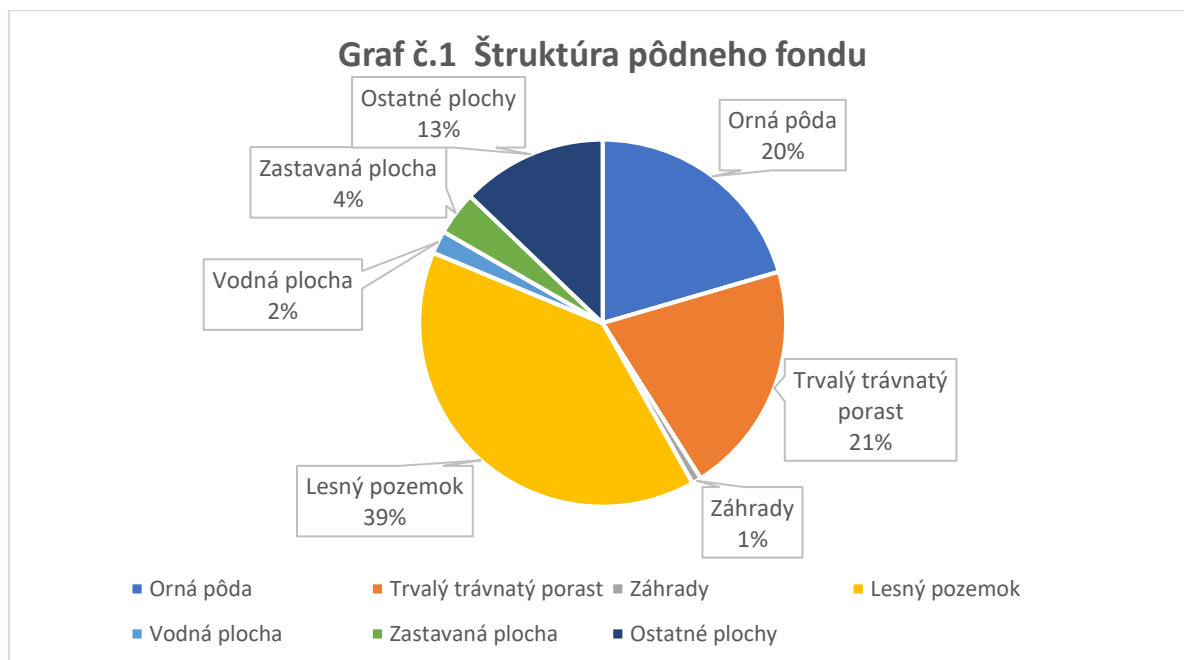
Tabuľka č. 1 Štruktúra pôdneho fondu

Ukazovateľ	Výmera v ha	%
Celková rozloha katastra	449,82	100
Orná pôda	92,14	20
Trvalý trávny porast	92,40	21
Záhrady	3,72	1
Poľnohospodárska pôda spolu	188,26	42
Lesný pozemok	177,30	39
Vodná plocha	9,12	2
Zastavaná plocha	17,35	4
Ostatné plochy	57,79	13
Nepoľnohospodárska pôda spolu	261,56	58

Zdroj: ŠÚ, OcÚ

Katastrálne územie obce Forbasy má celkovo rozlohu 449,82 hektárov. Z celkovej rozlohy tvorí poľnohospodárska pôda – 188,26 hektárov, čo tvorí takmer 42 % z výmery katastra. Poľnohospodárska pôda je zastúpená ornou pôdou (92,14 hektárov) a trvalými trávnatými porastmi (92,40 hektárov). V rámci poľnohospodárskej pôdy sa v katastri obce nenachádzajú pozemky klasifikované ako vinice, chmeľnice a ovocné sady.

Nepoľnohospodárska pôda tvorí 58 % z celkovej výmery katastrálneho územia, pričom v nej prevládajú lesné pozemky, ktoré sa rozprestierajú na 177,30 hektároch. Nepoľnohospodárska pôda je taktiež zastúpená ostatnými plochami o rozlohe 57,79 hektárov, zastavanými plochami a nádvormi s rozlohou 17,35 hektárov a vodnými plochami s rozlohou 9,12 hektárov.

2.4.1 Chránené vtáče územie

Chránené vtáčie územie sa nachádza aj v okrese Stará Ľubovňa v katastrálnych územiach Forbasy, Hniezdne, Jakubany, Kolačkov, Lomnička, Nižné Ružbachy, Nová Ľubovňa, Podolíne, Šambron.

Chránené územie je vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 434/2012 Z. z za účelom zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov: bociana čierneho, d'atľa trojprstého, chriašteľa poľného, jariabka hôrneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, muchárika sivého, orla krikľavého, orla skalného, prepelice poľnej, rybárika riečneho, sovy dlhochvostej, strakoša sivého, tesára čierneho, tetrova hlucháňa, tetrova hoľniaka, včelára lesného, výra skalného a žlny sivej; a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Chránené vtáčie územie sa nachádza v okresoch Kežmarok, Levoča, Sabinov a Stará Ľubovňa. Má výmeru 45 597,6347 ha.

Zdroj: Vyhláška MŽP SR. č. 434/2012.

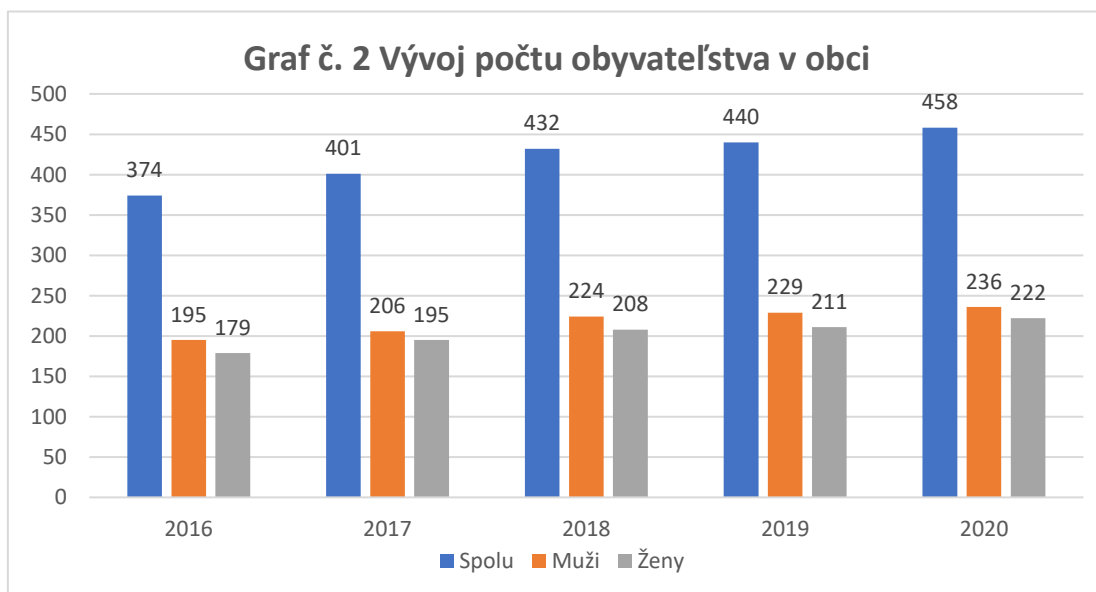
2.5 OBYVATEĽSTVO A DEMOGRAFICKÁ SITUÁCIA

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľstva v obci v rokoch 2016-2020

Ukazovateľ	2016	2017	2018	2019	2020
Stav k 31.12.	374	401	432	440	458
Muži	195	206	224	229	236
Ženy	179	195	208	211	222

Zdroj: ŠÚ SR, OcÚ

Z demografického vývoja môžeme z tabuľky konštatovať mierny nárast počtu obyvateľstva. Na základe vývoja počtu obyvateľov v posledných rokoch sa pre najbližšie roky predpokladá pokračovanie rastu počtu občanov.

Tabuľka č. 3 Pohyb obyvateľstva v obci v rokoch 2016-2020

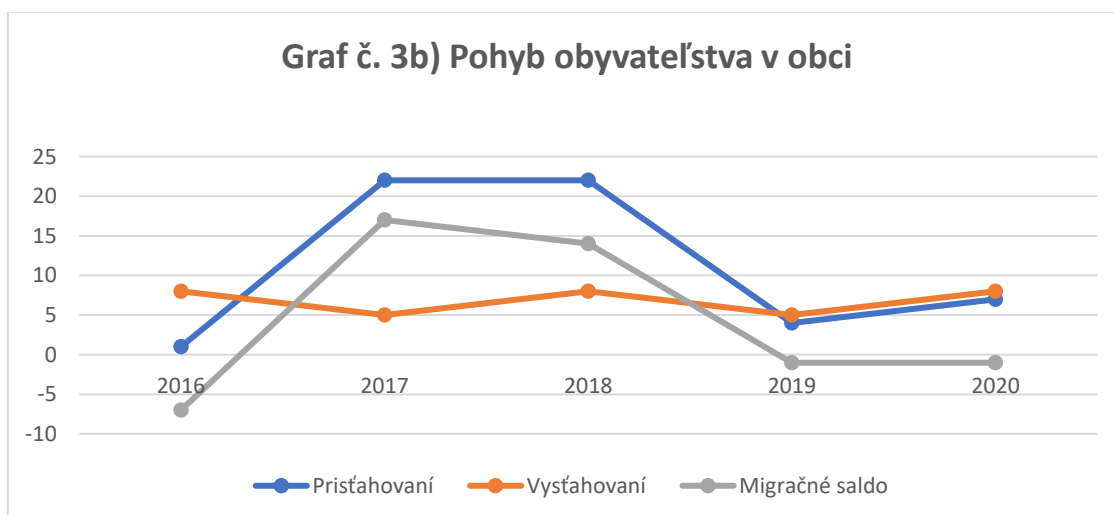
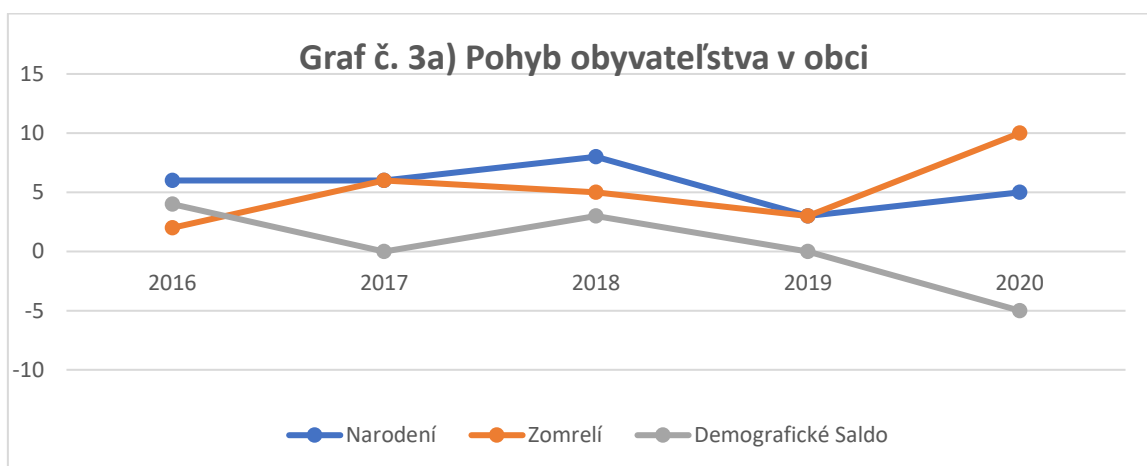
Ukazovateľ	2016	2017	2018	2019	2020
Narodení	6	6	8	3	5
Zomrelí	2	6	5	3	10
Demografické sadlo	4	0	3	0	-5
Prist'ahovaní	1	22	22	4	7
Vyst'ahovaní	8	5	8	5	8
Migračné sadlo	-7	17	14	-1	-1

Zdroj: ŠÚ SR, OcÚ

Z hľadiska prognózy ďalšieho vývoja počtu obyvateľov obce je nevyhnutné poznať jeho doterajší vývin, ktorý determinuje mechanický a prirodzený pohyb občanov obce. Tabuľka dokumentuje bilanciu prirodzeného pohybu občanov počas predchádzajúcich 5 rokov vyjadrenú rozdielom medzi počtom narodení a úmrtí.

Z uvedených údajov vidíme, že v roku 2018 bolo najviac narodených a ďalej klesajú počty. V roku 2020 v čase pandémie COVID-19 zomrelo až 10 ľudí.

Najviac obyvateľov sa prisťahovalo v roku 2017 a 2018 a najviac sa vystaňovalo v roku 2016, 2018 a 2020.

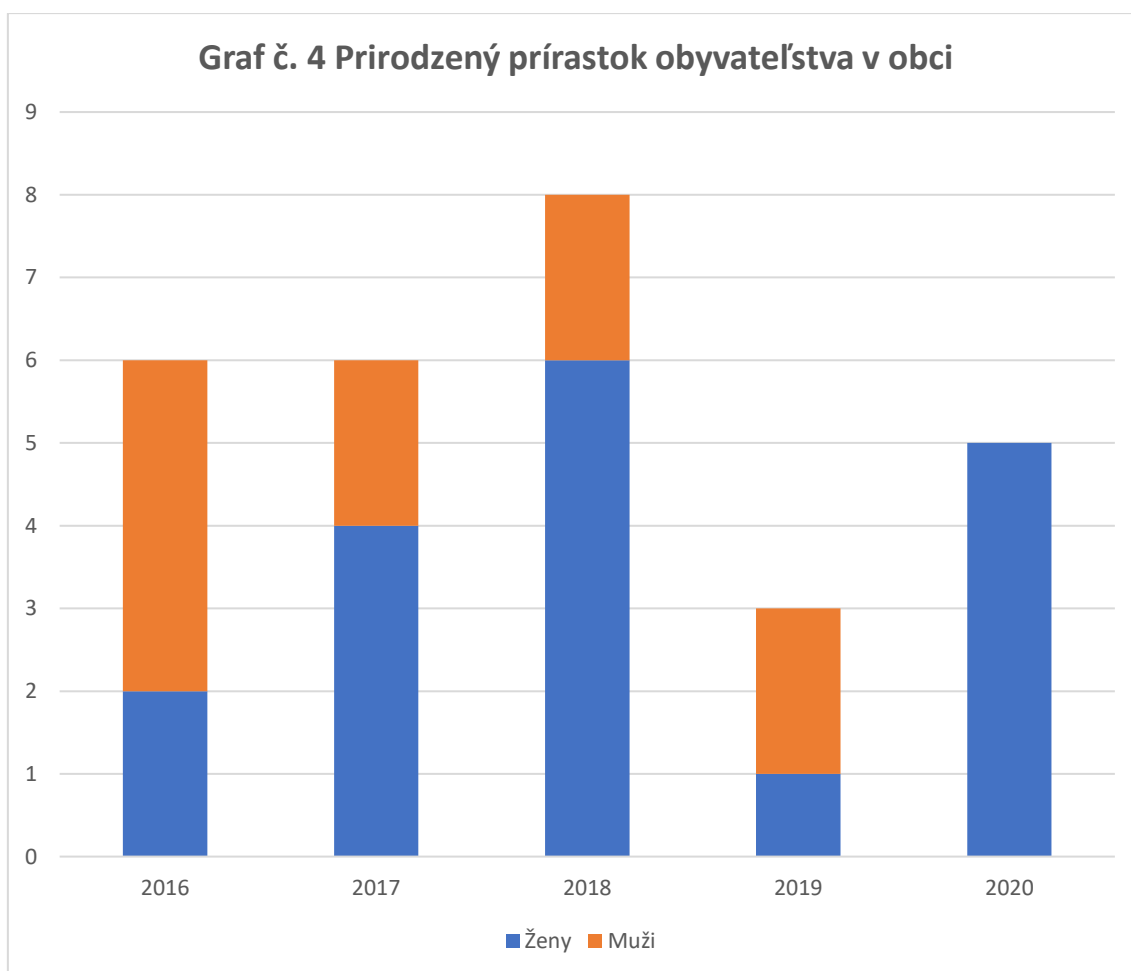

Tabuľka č. 4 Prirodzený prírastok obyvateľstva v obci v rokoch 2016-2020

Ukazovateľ	2016	2017	2018	2019	2020
Narodení	6	6	8	3	5
Z toho: ženy	2	4	6	1	5
muži	4	2	2	2	0

Zdroj: ŠÚ SR, OcÚ

Na základe štatistických údajov môžeme konštatovať, že v obci sa v rokoch 2016-2020 narodilo viac žien ako mužov.

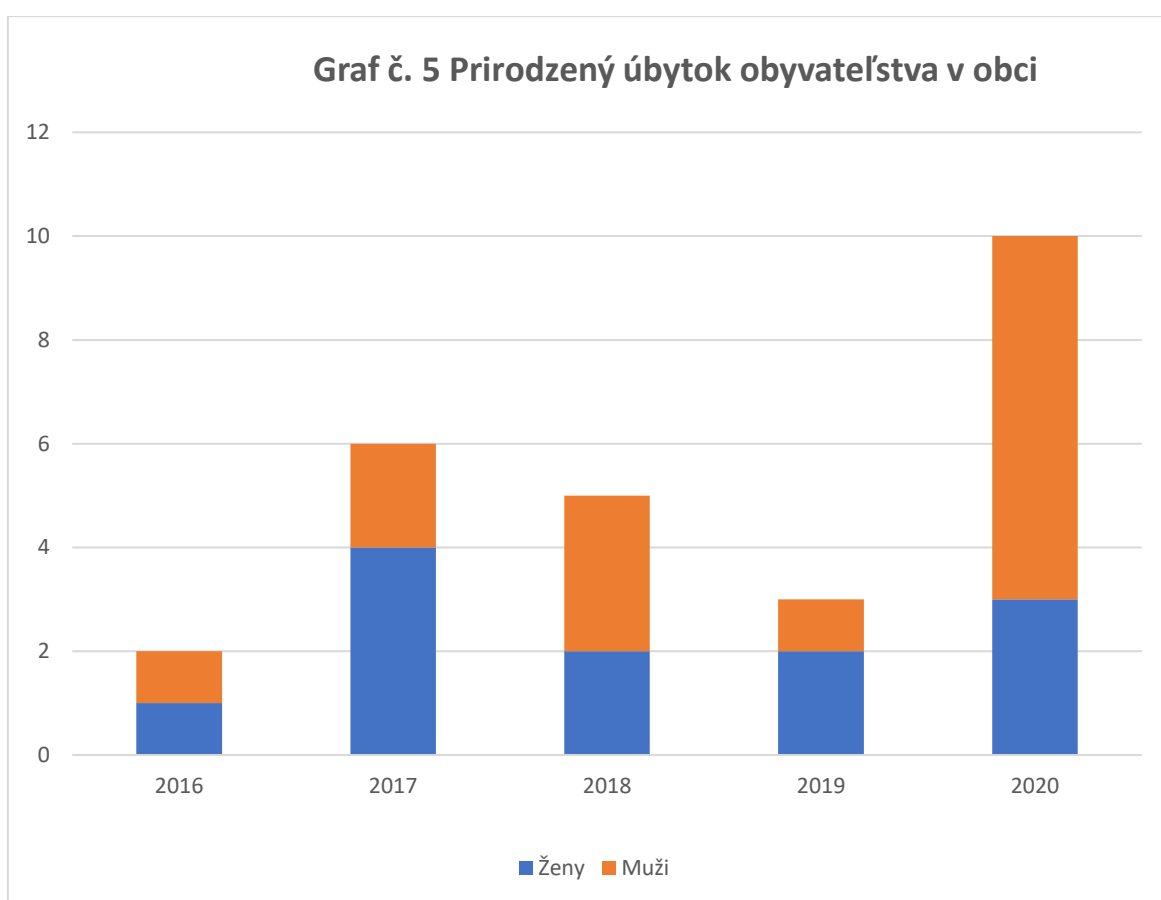

Tabuľka č. 5 Prirodzený úbytok obyvateľstva v obci v rokoch 2016-2020

Ukazovateľ	2016	2017	2018	2019	2020
Zomrelí	2	6	5	3	10
Z toho: ženy	1	4	2	2	3
muži	1	2	3	1	7

Zdroj: ŠÚ SR, OcÚ

Na základe štatistických údajov môžeme konštatovať, že v obci v rokoch 2016-2020 zomrelo viac mužov ako žien.

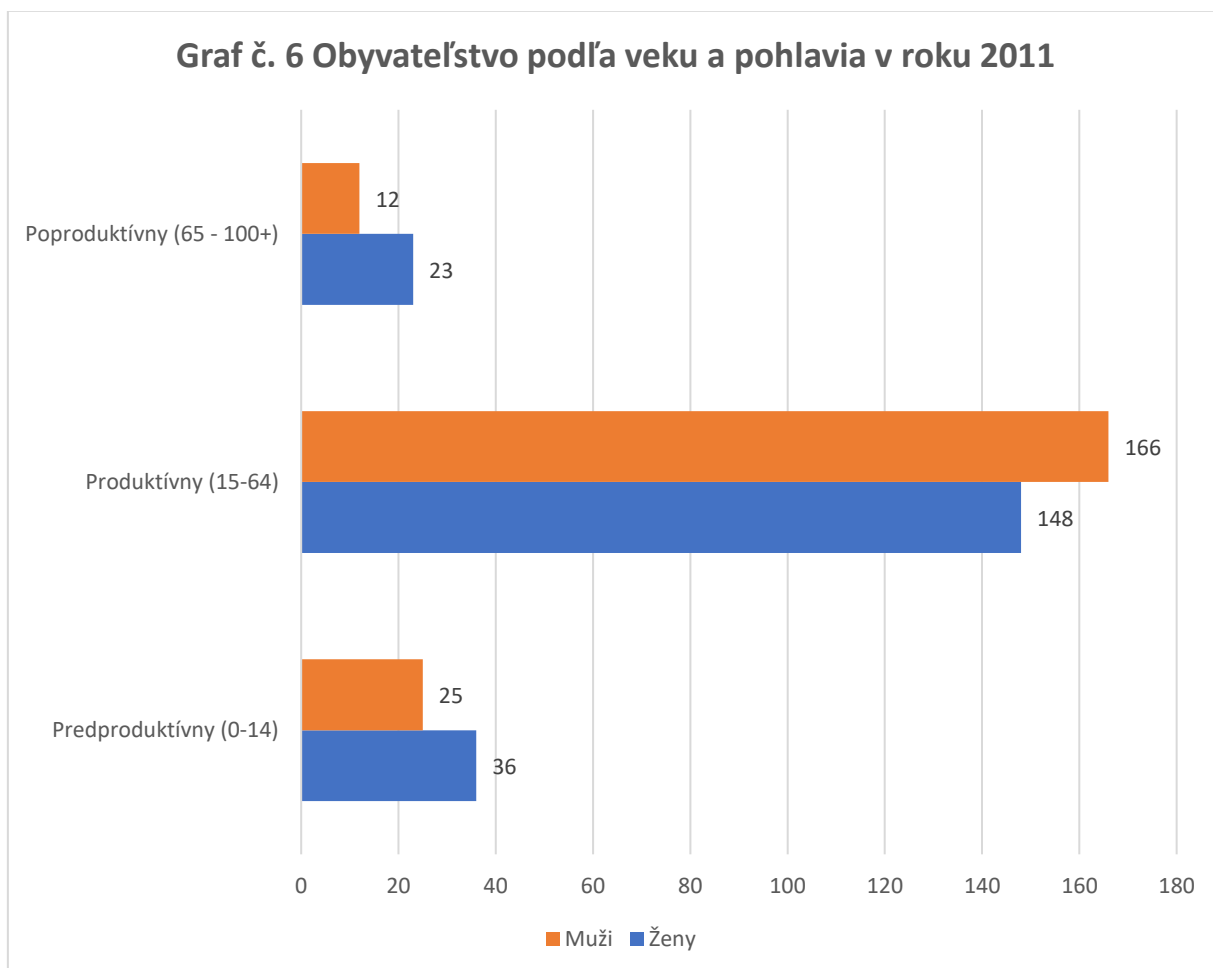

Tabuľka č. 6 Obyvateľstvo trvalo bývajúcich v obci podľa veku a pohlavia v roku 2011

Vek	Ženy	Muži
Predproduktívny (0-14 rokov)	36	25
Produktívny (15-64)	148	166
Poproduktívny (65-100+)	23	12
Spolu	207	203

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2011

Z uvedenej tabuľky možno povedať, že na celkovej štruktúre obyvateľov sa v najväčšej miere podieľajú obyvatelia vo veku 15-64 rokov. Zástupcovia tejto kategórie patria do produktívnej zložky obyvateľstva.

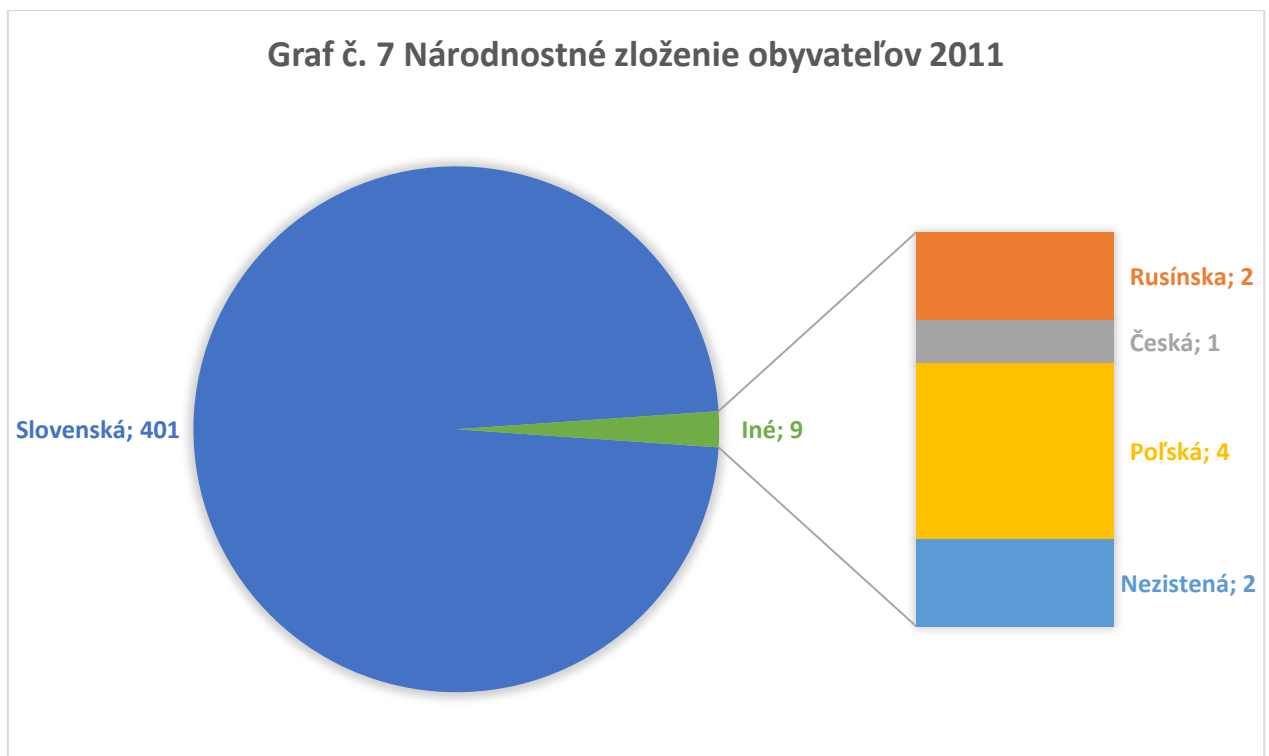

Tabuľka č. 7 Národnostné zloženie obyvateľov obce v roku 2011

Národnosť	SODB 2011	
	Počet obyvateľov	%
Slovenská	401	97,80
Rusínska	2	0,48
Česká	1	0,25
Poľská	4	0,99
Nezistená	2	0,48
SPOLU	410	100

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2011

Čo sa týka národnostného zloženia obce Forbasy zo sčítania z roku 2011 je dedinou s výrazne prevažujúcim počtom obyvateľov hlásiacich sa k slovenskej národnosti (97,80 %). Ostatné národnosti majú v obci nepatrné zastúpenie.

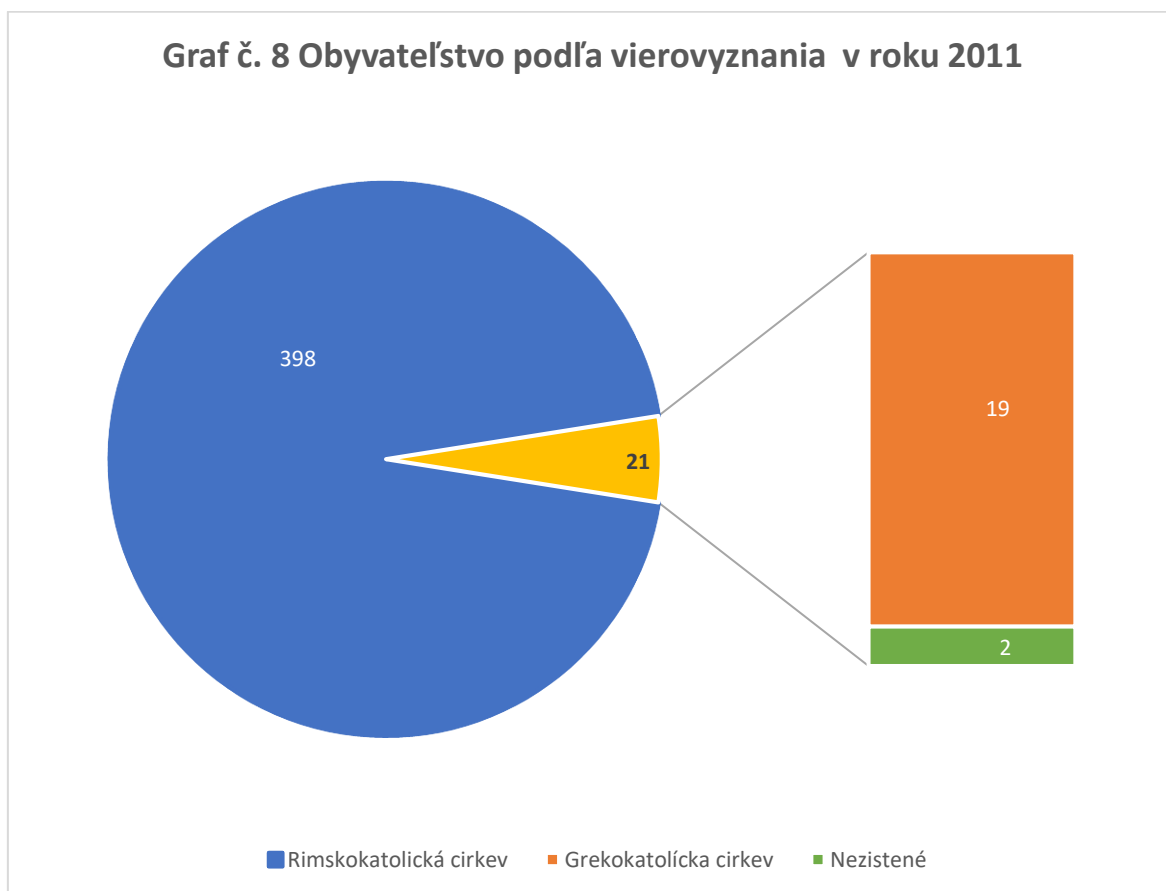
Tabuľka č. 8 Obyvateľstvo obce podľa vierovyznania v roku 2011

Náboženské Vyznanie	SODB 2011	
	Počet obyvateľov	%
Rímskokatolícka cirkev	389	94,88
Gréckokatolícka cirkev	19	4,64
Nezistené	2	0,48
SPOLU	410	100

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2011

V obci žijú obyvatelia dvoch náboženských vierovyznaní, a to rímskokatolíckeho a gréckokatolíckeho. Najväčšie zastúpenie majú obyvatelia s rímskokatolíckym vierovyznaním, tvorí ho 389 obyvateľov, druhé v poradí je gréckokatolícke vierovyznanie, ktoré vyznáva 19 obyvateľov obce. V obci sa nachádzajú dvaja obyvatelia, ktorých vierovyznanie nebolo zistené.

Graf č. 8 Obyvateľstvo podľa vierovyznania v roku 2011

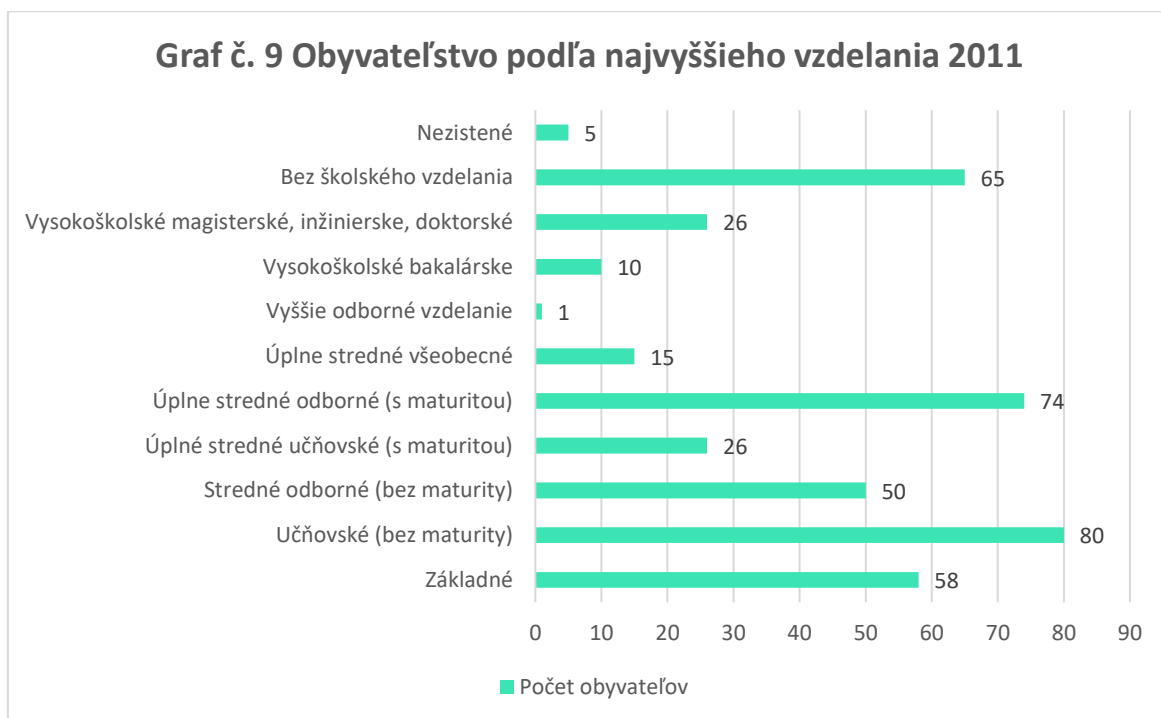

Tabuľka č. 9 Obyvateľstvo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v roku 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	SODB 2011	
	Počet obyvateľov	%
Základné	58	14,15
Učňovské (bez maturity)	80	19,51
Stredné odborné (bez maturity)	50	12,20
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	26	6,34
Úplné stredné odborné (s maturitou)	74	18,05
Úplné stredné všeobecné	15	3,66
Vyššie odborné vzdelanie	1	0,24
Vysokoškolské bakalárske	10	2,44
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	26	6,34
Bez školského vzdelania	65	15,85
Nezistené	5	1,22
SPOLU	410	100

Zdroj: ŠÚ SR, SODB 2011

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva má pre ďalší rozvoj obce zásadný význam. Vzdelanostnú štruktúru obyvateľov obce Forbasy v roku 2011 vidíme v tabuľke, z ktorej vyplýva, že najväčšiu časť obyvateľstva tvoria osoby, ktoré majú učňovské bez maturity (19,51 %).

2.5.1 Významné osobnosti obce – rodáci a osobnosti pôsobiace na území obce

Medzi významné osobnosti obce patria najmä učitelia a starostovia – richtári. Učitelia boli zároveň aj kantori a starali sa o všetky cirkevné obrady. Prvý učiteľ v roku 1900 pochádzal zo Smižian a volal sa Kohút. Druhým učiteľom v roku 1912 bol Gondžur, v roku 1915 prišiel ďalší učiteľ z Oravy Šimrák, Mikluš a z Hniezdneho Kšenžigh.

Prvým richtárom v roku 1900 bol Ján Dubjel.

V roku 2013 Inštitút Pamäti národa Poľskej republiky udelil uznanie „Svedok histórii“ pani Žofii Dubjelovej.

V rokoch   1990 – 1998 bol zvolený za starostu obce Jozef Baláž
                      1998 – 2002 starosta obce Matúš Hanečák
                      2002 – 2018 starosta obce Ing. Július Vyrostek
                      od 10.12.2018 je starostom obce Michal Hanečák

2.6 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

2.6.1 Technická infraštruktúra

Obec Forbasy je dopravne sprístupnená prostredníctvom štátnej cesty III. triedy č. 54115, ktorá ma dĺžku 1,5 km. Cesta prechádzajúca obcou Forbasy sa napája na cestu I. triedy 68 prechádzajúca obcou Hniezdne v smere cez Starú Ľubovňu. Obec nemá vybudované chodníky.

V roku 1941 sa začala výstavba kultúrneho domu, krčmy a obchodu. Táto výstavba bola odložená kvôli vojne.

Elektrina bola slávnostne zapnutá dňa 05.02.1947. Elektrická energia je vedená vo vzdušnom priestore po stĺpových podperách trafostaníc. Takisto sa v obci nachádza verejné osvetlenie.

V roku 1959 bolo založené jednotné roľnícke družstvo.

Hasičská zbrojnica bola postavená v roku 1962. V roku 2020 Dobrovoľnému hasičskému zboru obce bolo pridelené z Ministerstva vnútra hasičské auto, vzhľadom k tomu, že naši členovia aktívne pristupujú ku všetkým akciám hasičstva. Koncom roka 2018 bola urobená čiastočná rekonštrukcia Hasičskej zbrojnice.

V obci je vybudovaná kanalizácia od roku 2011 a v roku 2017 sa začalo s výstavbou čističky odpadových vôd. Pre nedostatky, ktoré bolo potrebné bezodkladne opraviť, sa ČOV spustila do užívania až koncom roka 2019, kedy sa 200 občanov mohlo napojiť na kanalizáciu. V roku 2020 sme napojili aj materskú školu na kanalizáciu.

Dažďové vody sú odvádzané sústavou cestných priekop do potoka, v ulici sú odvádzané okolo obrubníkov.

V roku 1991 bol vybudovaný verejný vodovod v obci, na ktorý sa občania napojili. Správcom vodovodu je Podtatranská vodárenská spoločnosť. Na systém zásobovania pitnou vodou je napojených 100 % domácností. Tuhý odpad je separovaný a vyvážený 2-krát mesačne. Územie obce je od roku 1992 zásobované zemným plynom.

V roku 2018 sa urobila rekonštrukcia cesty od kultúrneho domu smerom na vyšný koniec obce. V roku 2021 sme urobili rekonštrukciu cesty od obecného úradu smerom do ulice.

Detské ihrisko v materskej škole bolo v dezolátnom stave, preto sme museli ho vynoviť, čo sme urobili v roku 2020. Vymenili sme plot s materskej škole, ktorý bol nepoužiteľný a opravu sme urobili aj vo vnútorných priestoroch materskej školy. Vybavili sme športový areál materskej školy hnutelným majetkom – šmýkačkou v hodnote 1 599 €, tento projekt bol podporený aj PSK.

Telefónne spojenie v obci je zabezpečené prostredníctvom pevnej linky, ktoré je napojené na nadzemné vzdušné vedenie. V obci je zabezpečená internetová dostupnosť, a to prostredníctvom mikrovlnného pripojenia a prostredníctvom pevnej linky T-COM, taktiež sú aj iní poskytovatelia internetových služieb, a to napr.: Prvá internetová, Nortel. Pokrytie mobilnými operátormi (T-COM, Orange, O2) je v obci na dobrej úrovni.

2.7 SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec nemá zariadenie sociálnych služieb. Občania odkázaní na celodennú starostlivosť môžu byť ubytovaní v Domove dôchodcov v Starej Ľubovni, v obci Jarabina, Vyšných Ružbachoch, prípadne v Kežmarku.

Predajňa potravín bola k 30.09.2016 zrušená na vlastnú žiadosť nájomcu. Nákup potravín a ďalšieho tovaru si občania zabezpečujú prostredníctvom ambulatného predaja, prípadne v obchodných reťazcoch alebo v súkromných predajniach v Starej Ľubovni, alebo v obci Hniezdne. V obci sa nachádza pohostinstvo a kaderníctvo.

Keďže sa v obci nenachádza momentálne žiadne zdravotné stredisko, zdravotnícka starostlivosť pre občanov je poskytovaná formou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotníckej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach v okresnom meste Stará Ľubovňa, ktorá je vzdialená 7 km.

2.8 VZDELÁVANIE, KULTÚRA A CESTOVNÝ RUCH

2.8.1 Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Materská škola Forbasy, ktorú navštevujú deti od troch rokov. Má kapacitu 17 detí.
- Základná škola v obci nie je. Žiaci z obce Forbasy navštevujú základnú školu v susednej obci Hniezdne, prípadne základné školy v Starej Ľubovni,.

Na mimoškolské aktivity deti využívajú kultúrny dom, v ZŠ Hniezdne navštevujú rôzne krúžky, alebo Centrum voľného času v Starej Ľubovni, prípadne Základnú umeleckú školu v Starej Ľubovni.

Ďalšou mimoškolskou aktivitou detí je členstvo v Dobrovoľnom hasičskom zbore a v obci pracuje aj organizácia ERKO.

2.8.2 Kultúra

Medzi kultúrno-spoločenské akcie organizované v obci patrí fašiangový sprievod tzv. Turoňský, na ktorom pomáhajú hasiči z obce a pripravujú obecnú zabíjačku. Tieto fašiangové slávnosti sa konajú každoročne. Prichádzajú naň ľudia z okolitých obcí a miest.

Svoju činnosť v obci prezentuje dobrovoľný hasičský zbor, ktorý sa zúčastňuje aj na súťažiach a záchranných prácach v okrese a takýmto spôsobom reprezentuje obec.

Aj organizácia ERKO vyvíja svoju aktívnu činnosť s deťmi a žiakmi našej obce.

Súčasťou obecného úradu je kultúrny dom, ktorý má kapacitu približne 70 miest. Služi na organizovanie spoločensko-kultúrnych podujatí, jubileí a iné slávnosti.

Spoločenský a kultúrny život zabezpečuje obec, a to pri týchto príležitostiach: Detský karneval, Turone – zabíjačka, Deň matiek, Stavanie mája, Pálenie Jánskej vatry, športový deň, Deň úcty k starším, Mikuláš, Silvester a pod. Program pripravujú učiteľky materskej školy, mládež, prípadne obec zabezpečí vystúpenie hudobných skupín.

2.8.3 Cestovný ruch

Obec sa nachádza blízko hlavného ťahu v smere na Starú Ľubovňu-Poprad-Tatry, čo je dobrý predpoklad na prípadný rozvoj cestovného ruchu v obci. V blízkosti obce sa nachádza viacero stredísk, v ktorých je možné využiť lyžiarske vleky, reštauračné zariadenia s tradičnými

slovenskými jedlami, využitie prírodných cestičiek na turistiku a možnosť ochutnať vodu z prírodného minerálneho prameňa tzv. Ščava, ktorý sa v obci nachádza.

Voda z prírodného uhličitého prameňa Ščava je vhodná na pitné kúry zamerané na očistenie a prepláchnutie organizmu. Pitné kúry sa odporúčajú pri chorobách pečene a pankreasu, nechutenstve, chronických žalúdočných problémoch a zápaloch obličiek, ako i predchádzaniu nedostatku vápnika.

Zdroj: OcÚ

2.9 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

V obci Forbasy nemá sídlo žiadna prevádzka, činnosť ktorej by mala podstatný vplyv na životné prostredie a kvalitu ovzdušia v obci.

Znečisťovanie ovzdušia vzniká len zadymovaním obytnej zóny spaľovaním dreva a uhlia, ktoré sa používa na vykurovanie rodinných domov, aj to len sporadicky, nakoľko je skoro 100 % obyvateľov napojených na rozvod zemného plynu.

3 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza predstavuje kombináciu dvoch analýz: S – W a O – T. Definuje vnútorné (silné a slabé stránky) a vonkajšie (príležitosti a ohrozenia) rozvojové faktory. Základom tejto analýzy je presné definovanie najvhodnejších cieľov, ktoré by využiteľovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a riziká. Analýza silných a slabých stránok sleduje súčasný stav z hľadiska vnútorných faktorov, odhaľuje, čo v obci je pozitívne a negatívne. Silnou stránkou územia sú jeho prirodzené dispozície a akákoľvek konkurenčná výhoda. Slabou stránkou je to, čo územiu chýba, alebo čo sa robí nedostatočne v porovnaní s inými.

3.1 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie ✓ Zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou ✓ Plynofikácia obce ✓ Separovaný zber obce ✓ Informovanosť občanov prostredníctvom miestneho rozhlasu, SMS, úradnej tabule obce a internetovej stránky obce	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedokončená ČOV pre všetkých obyvateľov ✓ Neadekvátny technický stav miestnych a lesných komunikácií ✓ Nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry ✓ Nevhodný stav majetku obce – kultúrny dom ✓ Nedokončený vodovod – II. etapa ✓ Nedostatočné verejné osvetlenie ✓ Nevybudované oddychové zóny v centre obce
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozvoj technickej infraštruktúry ✓ Lepšie využívanie eurofondov a štátnych dotácií ✓ Rekonštrukcia miestnych komunikácií a lesných ciest ✓ Rozšírenie kapacity ČOV – II. etapa ✓ Vybudovanie optickej siete v celej obci ✓ Modernizácia verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu ✓ Rozšírenie vodovodu – II. etapa ✓ Revitalizácia centra obce Forbasy ✓ Modernizácia verejných rozvodov EE	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry ✓ Veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov európskej únie

3.2 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existencia materskej školy priamo v obci ✓ Existencia obecného cintorína ✓ Pamätník padlých vojakov z I. a II. svetovej vojny ✓ Prítomnosť zariadení na trávenie voľno-časových aktivít a organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí v obci (kultúrny dom, ihrisko na Ščave) ✓ Projekt IBV Za hostincom ✓ Existencia hasičskej zbrojnice 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nezarekonštruovaný majetok obce – materská škola ✓ Nedostatočná kapacita v MŠ ✓ Chýbajúca predajňa potravín ✓ Absencia Dom smútku ✓ Nevhodný technický stav pamätníka padlých vojakov ✓ Nedostatok finančných prostriedkov na údržbu a rekonštrukciu ✓ Chýbajúce ihrisko pre deti ✓ Zlý technický stav chodníkov na cintoríne ✓ Dlhodobá nečinnosť výstavby IBV ✓ Neadekvátne stav hasičskej zbrojnice
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozvoj sociálnej infraštruktúry ✓ Rekonštrukcia materskej školy ✓ Politika budovania cyklotrasy ✓ Revitalizácia pamätníka padlých vojakov ✓ Rekonštrukcia vstupu chodníkov na cintoríne ✓ Oprava hasičskej zbrojnice ✓ Otvorenie predajne potravín 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Pomalá modernizácia a rekonštrukcia sociálnej infraštruktúry ✓ nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti ✓ Veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov európskej únie ✓ Rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii

3.3 INFRAŠTRUKTÚRA CESTOVNÉHO RUCHU

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kultúrne dedičstvo obce ✓ Existencia poľovného revíru ✓ Existencia lovného rybného revíru ✓ Zaujímavá história obce 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu ✓ Nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce ✓ Nedostatočné aktivity prezentujúce obec
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozvoj oddychovej turistiky ✓ Rozvoj cykloturistických chodníkov 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Náročné získavanie finančných prostriedkov

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zvýšenie právneho vedomia obyvateľstva vo sfére životného prostredia ✓ Revitalizácia existujúcich verejných priestranstiev 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov európskej únie
---	---

3.4 INFRAŠTRUKTÚRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existencia minerálneho prameňa Ščava ✓ Lesný fond v obci ✓ Zdravé životné prostredie ✓ Jedinečné prírodné danosti obce a okolia 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ničenie zelene a verejných priestranstiev ✓ Nízka aktivita občanov v oblasti tvorby životného prostredia
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zlepšenie kvality životného prostredia prostredníctvom zvýšenia environmentálneho povedomia obyvateľov ✓ Podporné finančné granty ✓ Úprava verejných priestranstiev, obnova verejnej zelene ✓ Výsadba stromov v lesoparku minerálneho prameňa a v oblasti cintorína 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Náročné získavanie finančných prostriedkov ✓ Veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov európskej únie ✓ Nezáujem verejnosti o riešenie environmentálnych problémov

4 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť definuje víziu, ktorú obec má dosiahnuť na konci plánovaného obdobia. Stratégiu rozvoja obce Forbasy je potrebné zamerať na elimináciu slabých stránok, ktoré sa na území prejavujú ako problémy a deficity.

Podmienkou pre dosahovanie vízie a definovaných cieľov bude prostredníctvom aktivít v rámci štyroch riešených prioritných oblastí dosahovanie čiastkových cieľov. Pre naplnenie uvedenej vízie obce si obec stanovila tieto prioritné oblasti rozvoja počas rokov 2021-2027:

1. technická
2. sociálna
3. cestovný ruch
4. životné prostredie

PRIORITA 1

1. Technická oblasť

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
TECHNICKÁ OBLASŤ	1.1 vodovod	1.1.1 Rozšírenie vodovodu – II. etapa
	1.2 doprava, komunikácia	1.2.1 Revitalizácia centra obce Forbasy
	1.3 doprava, komunikácia	1.3.1 Oprava a rekonštrukcia lesných ciest
	1.4 kanalizácia, ČOV	1.4.1 II. etapa ČOV
	1.5 doprava, komunikácia	1.5.1 Oprava a rekonštrukcia miestnych Komunikácií
	1.6 obecný rozhlas, osvetlenie	1.6.1 Oprava verejného osvetlenia a miestneho Rozhlasu
	1.7 kanalizácia, ČOV	1.7.1 Rozšírenie ČOV

PRIORITA 2

2. Sociálna oblasť

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
SOCIÁLNA OBLASŤ	2.1 občianska vybavenosť	2.1.1 Výrub stromov na cintoríne a MŠ
	2.2 školstvo	2.2.1 Vypracovanie projektovej dokumentácie MŠ – rekonštrukcia a prístavba
	2.3 občianska vybavenosť	2.3.1 Oprava hasičskej zbrojnice
	2.4 občianska vybavenosť	2.4.1 Rekonštrukcia a otvorenie predajne Potravín
	2.5 občianska vybavenosť	2.5.1 Rekonštrukcia vstupu a chodníkov na Cintoríne
	2.6 občianska vybavenosť	2.6.1 Revitalizácia pamätníka padlých vojakov z I. a II. svetovej vojny
	2.7 školstvo	2.7.1 Materská škola – rekonštrukcia a prístavba
	2.8 šport, voľný čas	2.8.1 Rekonštrukcia a technické vybavenie detského ihriska
	2.9 občianska vybavenosť	2.9.1 Vybudovanie vysokorychlostného internetu optickým káblom
	2.10 občianska vybavenosť	2.10.1 Výstavba domu smútku
	2.11 šport, voľný čas	2.11.1 Novostavba cyklotrasy s asfaltovým povrchom Forbasy – Nižné Ružbachy
	2.12 bývanie	2.12.1 Výstavba infraštruktúry k IBV Za hostincom
	2.13 občianska vybavenosť	2.13.1 Oprava oplotenia na cintoríne

PRIORITA 3

3. Cestovný ruch

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
CESTOVNÝ RUCH	3.1 agroturistika	3.1.1 Vybudovanie relaxačno-oddychových zón na Ščave

PRIORITA 4

4. Životné prostredie

Prioritná oblasť	Opatrenie	Aktivita
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	4.1 ochrana prírody	4.1.1 Výsadba lesoparku v areáli minerálneho Prameňa
	4.2 ochrana prírody	4.2.1 Výsadba stromov na cintoríne
	4.3 ochrana prírody	4.3.1 Rekonštrukcia minerálneho prameňa

5 REALIZAČNÁ ČASŤ

Základným predpokladom pre splnenie stanovených cieľov je získanie potrebných finančných zdrojov. Ide najmä o financie z verejných fondov, resp. z fondov Európskej únie. Ďalším predpokladom pre úspešné splnenie strategických cieľov je dôsledné vypracovanie a predkladanie programových zámerov a zdôvodnených žiadostí o pridelenie finančných prostriedkov na príslušné inštitúcie.

Realizačná časť je zameraná na popis zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčného plánu.

5.1 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Projekt, aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie v tis. €
Opatrenie 1.1 Skvalitnenie technickej infraštruktúry			
Projekt 1.1.1 - Rozšírenie vodovodu – II. etapa	2021-2022	obec	20
Projekt 1.2.1 - Revitalizácia centra obce Forbasy	2021-2023	obec	80
Projekt 1.3.1 - Oprava a rekonštrukcia lesných ciest	2021-2023	obec	25
Projekt 1.4.1 - II. etapa ČOV	2021-2026	obec	50
Projekt 1.5.1 - Oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií	2021-2027	obec	200
Projekt 1.6.1 - Oprava verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu	2022-2025	obec	50
Projekt 1.7.1 - Rozšírenie ČOV	2024-2027	obec	300
Opatrenie 2.1 Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry			
Projekt 2.1.1 - Výrub stromov na cintoríne a MŠ	2021-2022	obec	2
Projekt 2.2.1 - Vypracovanie projektovej dokumentácie MŠ – rekonštrukcia	2021-2027	obec	5

a prístavba			
Projekt 2.3.1 - Oprava hasičskej zbrojnice	2021-2025	obec	10
Projekt 2.4.1 – Rekonštrukcia a otvorenie predajne Potravin	2021-2023	obec	5
Projekt 2.5.1 - Rekonštrukcia vstupu a chodníkov na cintoríne	2022-2024	obec	20
Projekt 2.6.1 - Revitalizácia pamätníka padlých vojakov v I. a II. svetovej vojny	2022-2024	obec	20
Projekt 2.7.1 - Materská škola – rekonštrukcia a prístavba	2022-2025	obec	600
Projekt 2.8.1 - Rekonštrukcia a technické Vybavenie detského ihriska	2022-2024	obec	50
Projekt 2.9.1 – Vybudovanie vysoko-rýchlostného internetu optickým káblom	2022-2025	správca siete	30
Projekt 2.10.1 - Výstavba domu smútku	2025-2027	obec	300
Projekt 2.11.1 - Novostavba cyklotrasy s asfaltovým povrchom Forbasy – Nižné Ružbachy	2022-2027	obec	650
Projekt 2.12.1 - Výstavba infraštruktúry k IBV Za hostincom	2023-2027	obec	1 000
Projekt 2.13.1 - Oprava oplotenia na Cintoríne	2024-2026	obec	2
3.1 Zvyšovanie vidieckej agroturistiky			
Projekt 3.1.1 - Vybudovanie relaxačno-oddychových zón na Ščave	2021-2023	Obec	30
4.1 Ochrana a zvel'ad'ovanie prírodného potenciálu			
Projekt 4.1.1 - Výsadba lesoparku v areáli minerálneho prameňa	2021-2022	Obec	2
Projekt 4.2.1 - Výsadba stromov na cintoríne	2021-2023	Obec	3
Projekt 4.3.1 – Rekonštrukcia minerálneho prameňa	2025-2027	Obec	5

6 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť nadväzuje na strategickú časť.

Strategický cieľ rozvoja definujú strategické zámery za príslušnú prioritnú rozvojovú oblasť.

Strategický zámer je rozpracovaný pre jednotlivé priority rozvoja, ktoré sú zabezpečované príslušnými oblasťami:

- ✓ **Technická oblasť**
- ✓ **Sociálna oblasť**
- ✓ **Cestovný ruch**
- ✓ **Životné prostredie**

Technická infraštruktúra

Oblasť technickej infraštruktúry sa zameriava na vytvorenie vhodných foriem infraštruktúry, ktorá umožní dosiahnutie moderných štandardov a trvalo udržateľný ekonomický a sociálny rozvoj obce pomocou obnovy a ďalšieho rozvoja kvality infraštruktúry podporujúcich tieto oblasti. V obci je potrebné pravidelnú údržbu a modernizáciu miestnych komunikácií a lesných ciest.

V súvislosti s rozvojom obce sa bude rozširovať technická infraštruktúra.

Aktivity:

- ❖ Rozšírenie vodovodu – II. etapa
- ❖ Revitalizácia centra obce Forbasy
- ❖ Oprava a rekonštrukcia lesných ciest
- ❖ II. etapa ČOV
- ❖ Oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií
- ❖ Oprava verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu
- ❖ Rozšírenie ČOV

Sociálna infraštruktúra

Výsledkom podpory je zotrvanie obyvateľov obce v ich prirodzenom prostredí, zvýšenie kvality poskytovaných sociálnych služieb, vytvorenie organizačných a materiálnych podmienok na realizáciu úloh obce podľa osobitných predpisov.

Aktivity:

- ❖ Výrub stromov na cintoríne a v materskej škole
- ❖ Vypracovanie projektovej dokumentácie MŠ – rekonštrukcia a prístavba
- ❖ Oprava hasičskej zbrojnice
- ❖ Rekonštrukcia a otvorenie predajne potravín
- ❖ Rekonštrukcia vstupu a chodníkov na cintoríne
- ❖ Revitalizácia pamätníka padlých vojakov v I. a II. svetovej vojny

- ❖ Materská škola – rekonštrukcia a prístavba
- ❖ Rekonštrukcia a technické vybavenie detského ihriska
- ❖ Vybudovanie vysokorychlostného internetu optickým káblom
- ❖ Vybudovanie domu smútku
- ❖ Novostavba cyklotrasy s asfaltovým povrchom Forbasy – Nižné Ružbachy
- ❖ Výstavba infraštruktúry k IBV Za hostincom
- ❖ Oprava oplotení na cintoríne

Cestovný ruch

Cieľom tejto oblasti je podpora vidieckej agroturistiky a cestovného ruchu.

V súvislosti so zvyšovaním vidieckej agroturistiky a cestovného ruchu je táto aktivita:

- ❖ Vybudovanie relaxačno-oddychových zón na Ščave

Životné prostredie

V obci je potrebné zveľaďovať a ochraňovať životné prostredie. Preto je potrebné vysadiť nízkokmenné stromy na cintoríne. Chceli by sme urobiť lesopark v areáli minerálneho prameňa. Z tohto dôvodu máme v pláne tieto aktivity:

- ❖ Výsadba lesoparku v areáli minerálneho prameňa
- ❖ Výsadba stromov na cintoríne
- ❖ Rekonštrukcia minerálneho prameňa

7 FINANČNÁ ČASŤ

V zmysle zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov „základom finančného hospodárenia obce“ je rozpočet obce, ktorý sa zostavuje na obdobie jedného kalendárneho roka s výhľadom na ďalšie dva roky.

Financovanie jednotlivých projektov/aktivít sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb.

Obec pri financovaní využije nasledovné finančné zdroje:

- ✓ Rozpočet obce
- ✓ Fondy Európskej únie
- ✓ Štátne účelové fondy
- ✓ Zdroje PSK
- ✓ Úverové zdroje
- ✓ Iné zdroje

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Dôležitým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie. Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja.

Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným cieľom štrukturálnej politiky.

Ďalej sú zdrojmi finančného zabezpečenia štátne účelové fondy, zdroje PSK, úverové zdroje a iné zdroje.

Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Dobre naplánovať finančnú a inštitucionálnu kapacitu je náročné a dobrý finančný rámec vytvára predpoklady na zvládnutie realizácie projektov v súlade s reálnymi možnosťami obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Forbasy na roky 2021-2027

P.č.	Investor	Typ zámeru	Zameranie projektu	Stručný popis	Oblasť	Kategória	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Pripravenosť zámeru	Priorita zámeru
1.	Obec Forbasy	investičný	Rozšírenie vodovodu –II. etapa	Rozšírenie vodovodu na stanicu	technická infraštruktúra	Vodovod	2021-2022	20 000 €	pripravená PD	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
2.	Obec Forbasy	investičný	Revitalizácia centra obce Forbasy	Vybudovanie turisticko-rekreačných oddychových zón v centre obce	technická infraštruktúra	doprava, komunikácia	2021-2022	80 000 €	spracovaná PD	realizácia je závislá od získania FP
3.	Obec Forbasy	investičný	Oprava a rekonštrukcia lesných ciest	Rekonštrukcia existujúcich lesných ciest	technická infraštruktúra	doprava, komunikácia	2021-2022	5 000 €	v štádiu úvah	realizácia je závislá od získania FP
4.	Obec Forbasy	investičný	II. etapa ČOV	Rozšírenie kapacity ČOV	technická infraštruktúra	kanalizácia, ČOV	2021-2022	50 000 €	zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	realizácia je závislá od získania FP
5.	Obec Forbasy	investičný	Oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií	Rekonštrukcia existujúcich miestnych komunikácií s asfaltovou úpravou	technická infraštruktúra	doprava, komunikácia	2021-2027	200 000 €	spracovaná PD	realizácia je závislá od získania FP
6.	Obec Forbasy	investičný	Oprava verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu	Oprava a modernizácia verejného osvetlenia a MR	technická infraštruktúra	obecný rozhlas	2022-2025	50 000 €	v štádiu úvah	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
7.	Obec Forbasy	Investičný	Rozšírenie ČOV	Rozšírenie kapacity ČOV	technická infraštruktúra	kanalizácia, ČOV	2024-2027	300 000 €	v štádiu úvah	realizácia je závislá od získania FP

8.	Obec Forbasy	investičný	Výrub stromov na cintoríne a MŠ	Výrub stromov na cintoríne a MŠ	sociálna infraštruktúra	občianska vybavenosť	2021-2023	2 000 €	pripravené povolenie	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
9.	Obec Forbasy	investičný	Vypracovanie projektovej dokumentácie MŠ – rekonštrukcia a prístavba	Rekonštrukcia MŠ a rozšírenie kapacity MŠ s príslušenstvom	sociálna infraštruktúra	Školstvo	2021-2025	5 000 €	v štádiu úvah	realizácia je závislá od získania FP
10.	Obec Forbasy	investičný	Oprava hasičskej zbrojnice	Oprava hasičskej zbrojnice	sociálna infraštruktúra	občianska vybavenosť	2021-2025	10 000 €	v štádiu úvah	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
11.	Obec Forbasy	investičný	Rekonštrukcia a otvorenie predajne potravín	Obnova predajne potravín a jej otvorenie	sociálna infraštruktúra	občianska vybavenosť	2021-2025	10 000 €	v štádiu úvah	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
12.	Obec Forbasy	Investičný	Rekonštrukcia vstupu a chodníkov na cintoríne	Rekonštrukcia v areáli verejného cintorína	sociálna infraštruktúra	občianska vybavenosť	2022-2024	20 000 €	v štádiu úvah	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
13.	Obec Forbasy	Investičný	Revitalizácia pamätníka padlých vojakov z I. a II. svetovej vojny	Obnova pamätníka v areáli verejného cintorína	sociálna infraštruktúra	občianska vybavenosť	2022-2024	20 000 €	v štádiu úvah	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
14.	Obec Forbasy	Investičný	Materská škola – rekonštrukcia a prístavba	Rekonštrukcia MŠ a rozšírenie kapacity MŠ s príslušenstvom	sociálna infraštruktúra	Školstvo	2022-2025	600 000 €	v štádiu úvah	realizácia je závislá od získania FP
15.	Obec Forbasy	investičný	Rekonštrukcia a technické vybavenie detského ihriska	Rekonštrukcia a technické vybavenie detského ihriska	sociálna infraštruktúra	šport, voľný čas	2022-2024	50 000 €	v štádiu úvah	realizácia je závislá od získania FP
16.	Správca siete	investičný	Vybudovanie vysokorychlostného internetu optickým káblom	Vybudovanie vysokorychlostného internetu optickým káblom	sociálna infraštruktúra	občianska vybavenosť	2022-2025	30 000 €	v štádiu úvah	realizácia je závislá správcu siete

17.	Obec Forbasy	investičný	Výstavba domu smútku	Výstavba domu smútku	sociálna infraštruktúra	občianska vybavenosť	2025-2027	300 000 €	v štádiu úvah	realizácia je závislá od získania FP
18.	Obec Forbasy	investičný	Novostavba cyklotrasy s asfaltovým povrchom Forbasy-Nižné Ružbachy	Novostavba cyklotrasy s asfaltovým povrchom	sociálna infraštruktúra	šport, voľný čas	2022-2027	650 000 €	spracovaná PD	realizácia je závislá od získania FP
19.	Obec Forbasy	investičný	Výstavba infraštruktúry k IBV Za hostincom	Výstavba infraštruktúry k IBV	sociálna infraštruktúra	Bývanie	2023-2027	1 000 000 €	spracovaná PD	realizácia je závislá od získania FP
20.	Obec Forbasy	investičný	Oprava oplotenia na cintoríne	Rekonštrukcia a oprava oplotenia	sociálna infraštruktúra	občianska vybavenosť	2024-2026	2 000 €	v štádiu úvah	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
21.	Obec Forbasy	investičný	Vybudovanie relaxačno-oddychových zón na Ščave	Vybudovanie relaxačno-oddychových zón na Ščave	cestovný ruch	agroturistika	2021-2023	30 000 €	v štádiu úvah	realizácia je závislá od získania FP
22.	Obec Forbasy	investičný	Výsadba lesoparku v areáli minerálneho prameňa	Výsadba stromov	životné prostredie	ochrana prírody	2021-2022	2 000 €	pripravené povolenie	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
23.	Obec Forbasy	investičný	Výsadba stromov na cintoríne	Výsadba stromov	životné prostredie	ochrana prírody	2021-2023	3 000 €	pripravené povolenie	budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie
24.	Obec Forbasy	investičný	Rekonštrukcia minerálneho prameňa Ščava	Oprava a údržba	životné prostredie	ochrana prírody	2025-2027	5 000 €	v štádiu úvah	realizácia je závislá od získania FP

8 ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Forbasy nie je dogma, naopak ide o živý dokument. Realizácia musí byť spoľahlivo sledovaná a program musí byť podľa potreby doplňovaný a upravovaný.

PHSR tvorí päť hlavné časti:	1. Analytická časť
	2. Swot analýza
	3. Strategická časť
	4. Realizačná časť
	5. Programová časť
	6. Finančná časť

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce FORBASY na roky 2021 – 2027
Územné vymedzenie:	Obec Forbasy, okres Stará Ľubovňa, Prešovský kraj
Územný plán obce	nie
Dátum schválenia PHRSR:	23.06.2021
Dátum platnosti do:	31.12.2027
Verzia:	1.0
Gestor:	Michal Hanečák, starosta obce
Vypracovali:	Ľubka Hanečáková v spolupráci Beáta Kopčáková, Ing. Mária Viktória Bodocká
Schválený OZ:	23.6.2021 uznesením číslo:13/9
Publikované verejne:	www.forbasy.eu

9 POUŽITÉ ZDROJE

Drobňák A. Kollárová E., Schneiderová, A, Švantner, G, Vranovská, E.: Stará Ľubovňa - región mnohých kultúr na rozhraní Spiša a Šariša. Ľubovnianske osvetové stredisko Stará Ľubovňa, Ľubovnianske regionálne združenie miest a obcí Stará Ľubovňa, Okresný úrad Stará Ľubovňa, 2018, 588 s. ISBN 978-80-570-0332-8.

Leščinská, J.: FORBASY Čo (ne) vieme o minulosti dediny, jej predkoch a dialekte. Vydala Leščinská J. s podporou Prešovského samosprávneho kraja a Obecného úradu vo Forbasoch v roku 2021, 208 s. ISBN 978-80-570-3273-1.

Obecný úrad Forbasy.

Olekšák, P: Kostol sv. Bartolomeja v Hniezdnom v kultúrno-historických súvislostiach. Rímskokatolícka cirkev, farnosť Hniezdne, 2019, 320 s. ISBN 978-80-570-0742-5.

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Forbasy 2007-2013.

Vlastivedný slovník obcí na Slovensku. VEDA, vydavateľstvo SAV, 1977, 326 s.

Vyhláška MŽP SR. č. 434/2012.

Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Internetové zdroje:

<http://www.pamiatky.sk/po/po/Details?id=17879>

www.pamiatkynaslovensku.sk/forbasy-kostol-sv-doroty

<https://www.google.com/search?q=s%C4%8D%C3%ADtanie+domov+a+bytov+2011+v+obci+forbasy&oq=&aqs=chrome.0.69i59i45018.896695732j0j15&sourceid=chrome&ie=UTF-8>